

3. Дві компанії поповнили ринок фінансових послуг та зареєстровано 14 колекторських компаній.
URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dvi-kompaniyi-popovnili-rinok-finansovih-poslug-ta-zareyestrovano-14-kolektorskih-kompaniy>

4. Колекторський ринок України: актуальний зріз стану галузі / Банкхарт. URL: http://www.bankchart.com.ua/biznes/rozvitok_biznesu/statti/kolektorskiy_rinok_ukrayini_v_2014_rotsi_aktualniy_zriz_stanu_galuzi.

5. Перспективи розвитку колекторського бізнесу / Правовий тиждень. URL: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=120765>.

Панченко О. І., к.е.н., доцент

Колоток М. О., здобувачка вищої освіти 4 курсу, група ФК-181

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ВПЛИВ ПІДВИЩЕННЯ СТРАХОВОЇ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ

В умовах, коли кожний суб'єкт бере на себе відповідальність за особисту фінансову безпеку, особлива увага повинна приділятися підвищенню фінансової культури у сфері страхування. Важливість підвищення страхової культури населення обумовлена також необхідністю підвищення рівня страхової грамотності всіх учасників страхових відносин, що в кінцевому рахунку забезпечить зростання ефективності інституту страхування та економіки країни. Тому підвищення страхової культури населення є одним ключових завдань на сучасному етапі розвитку страхового ринку та потребує всебічного вивчення.

Страхова культура полягає у формуванні системи необхідних фінансових знань та навичок у галузі страхування. При цьому необхідно звернути увагу на те, що визначення страхової культури базується на сукупності знань про страхування та навичок, які формують ставлення та відповідну модель поведінки людей на страховому ринку. Тому головним завданням страхової культури є підвищення страхової компетентності населення і як наслідок зростання потреби у страхуванні.

На жаль, підвищенню страхової культури приділяється надзвичайно мало уваги, оскільки у програмах фінансової обізнаності населення, страхуванню як правило не приділяється уваги. Це свідчить про те, що страхова культура не сприймається як важлива складова фінансової культури, і не вважається першочерговою необхідністю.

При цьому слід враховувати, що певні групи населення мають деякі знання про процес страхування, але у більшості людей відсутні навіть базові навички та вміння для формування раціональної поведінки на страховому ринку. У результаті споживачі страхових послуг до кінця не розуміють сутності страхового захисту і не відчують нагальної потреби у страхуванні.

У результаті у потенційних страхувальників не виникає потреби в убезпеченні, а довіра до страхових компаній знаходиться на низькому рівні, оскільки більша частина населення не має необхідних знань про те, як працює страховий ринок, як обрати страхову компанію, що собою представляє страхова послуга, як отримати виплату, які права мають страхувальники, як захистити себе від недобросовісної поведінки страховика тощо.

Проте більш широке використання населенням страхових послуг сприяє розширенню можливостей громадян у фінансовій сфері та активізує їх економічну діяльність, підвищує ефективність використання власних грошових коштів і як результат забезпечує зростання рівня добробуту людей.

Також раціональне управління власними фінансовими ресурсами та їх накопичення у страхових компаніях з урахуванням фінансових ризиків та здійсненням оцінки кінцевої вигоди суттєво підвищує фінансову безпеку населення. У свою чергу збільшення обсягу і підвищення потужності страхового ринку за рахунок залучення коштів населення призводить до зростання ефективності реального сектору економіки.

Рівень страхової культури населення впливає і на діяльність страхових компаній, оскільки освіченість споживачів суттєво обмежує їх можливості до зловживань і вимагає

іншого ставлення до клієнтів. Сприйняття населенням інституту страхування як об'єктивної необхідності і відображення його страхової грамотності на діяльності страховиків, позначиться в кінцевому рахунку і на розвитку ринку страхових послуг.

Отже, підвищення страхової культури здійснює позитивний вплив на страхувальників, страховиків і рівень розвитку економіки в цілому (табл. 1).

Таблиця 1 – Вплив підвищення рівня страхової культури на суб'єктів страхових відносин

Вплив підвищення страхової культури		
на страхувальників	на страховиків	на економіку
1	2	3
Поглиблення знань, вмінь, навичок у сфері страхування	Підвищення довіри до страхування	Підвищення довіри населення до фінансового ринку
Раціональне управління власними фінансовими ресурсами	Зростання попиту на страхові послуги	Збільшення учасників страхового ринку
Підвищення ефективності використання страхових послуг	Збільшення кількості страхових послуг	Підвищення потужності страхового ринку
Можливість довгострокового планування	Збільшення обсягу залучених коштів населення	Збільшення внутрішніх інвестиційних ресурсів
Можливість контролю за діяльністю страховиків	Зменшення кількості зловживань	Активізація економічної діяльності
Розширення можливостей при використанні страхових послуг	Збільшення реального сектору страхового ринку	Забезпечення безперервності суспільного виробництва
Активізація економічної діяльності суб'єктів	Формування цивілізованого ставлення до клієнтів	Зростання ефективності реального сектору економіки
Зростання рівня прибутку і добробуту	Зростання стійкості страхових компаній	Зменшення навантаження на систему соціального захисту населення
Підвищення фінансової безпеки економічних суб'єктів	Підвищення страхової безпеки	Підвищення фінансової безпеки держави

Основною складовою страхової культури населення є страхова грамотність, оскільки вона об'єднує в собі сукупність страхових відносин з метою розширенню знань в галузі страхування. Тому при більш докладному вивченні процесу підвищення страхової культури варто зазначити, що важливе значення у його втіленні відіграє врахування особливостей страхування та різних етапів реалізації страхових послуг.

У результаті формується певна модель поведінки потенційних споживачів страхових послуг та страховиків на етапі аквізиції, поточного обслуговування договору страхування та при настанні страхового випадку. При цьому можна розробити і запропонувати алгоритм поведінки суб'єктів страхування при виборі страховика і страхової послуги, у процесі обслуговування договору страхування та при настанні страхового випадку.

Список використаних джерел

1. Важливість фінансової грамотності та міжнародний досвід: Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=83136318
2. Навіщо українцям потрібна фінансова грамотність. Розповідає експертка: Суспільне|Новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://susplne.media/114223-naviso-ukraincam-potribna-finansova-gramotnist-rozpovidaie-ekspertka/>
3. Журавка О. С., Лопатченко С. Г. Страхова культура як один з чинників впливу на розвиток страхування. *Ефективна економіка* № 5. 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4102>